

6.
 3 76
 0 31
 6 31
 9 15
 5 15
 0 29
 1 80
 6 31
 eség.
 3 75
 8 44
 7 52
 9 71
 bsef.
 atván.
 esen. a
 l meg-
 tartott
 37-32
 y.
 széről
 özség
 árcius
 verés
 egyéb
 gyzői
 n.
 rd,
 s
 a
 n

Szerkesztési iroda:
 Nagybeeskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám.
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
 hová a hirdetések, az előfizet-
 sek és a lap szétküldésére vo-
 natkozó felszólalások intézendők.
 Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 31. szám.

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 24 kor.
 Félévre ——— 12
 Negyedévre ——— 6
 Egy hónapra ——— 2
 — Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 Azonkívül az összes hirdetés
 irodákban.

Megjelenik
 vasár- és ünnepnapok kivételével
 mindennap délután 5 órakor.

Kedd, február 9.

A katonai reformok.

Nagybeeskerek, február 9.
 A delegáció hadügyi albizottságának tegnapi ülése teljes világot vetett a katonai reformok ügyére, a melyekkel az ellenzék annyi idő óta tüzelte magát és a hozzá hajlókat.

A tegnapi delegációs ülés cáfolatául szolgál egyben annak is, mintha a kormány és a katonai körök hadilábon állanának egymással. Erre nézve a közös hadügyminiszter tett határozott kijelentést, amely szárnyát szegi azoknak a híreszteléseknek, mintha az ugynevezett katonakörök kardjukra ütve diskurálnának a magyar kormánynyal.

Delegáció tárgyalásról lévén szó, természetes, hogy az egyetértést azokra a katonai kérdésekre kell érteni, amelyek a delegáció hatáskörébe tartoznak. Tehát főleg a magyar honossági tiszteknek magyar ezredbe való áthelyezésére és a magyar katonai követelések legfontosabbikára, a magyar tiszti nevelésre. A kormány és a szabadelvűpárt katonai programjának némely más pontjai a magyar országgyűlés kompetenciájához tartoznak. Közjogi tekintetek gátolják tehát, hogy azok a delegációban érdemlegesen tárgyaltsanak.

Szinte érthetetlen, hogy az a vak tüzilárma, mely a lapokban oly egyszerre és vehemens erővel tört ki, miből keletkezett. Más okot nem tudhatni rá, mint a hadügyminiszter azon exorzéjának magyar fordítását, a mely a magyar delegátusoknak privátim megküldött. A hadügyminiszter ez eljárásból félreértések keletkeztek. E félreértések eredménye volt az a nyugtalanság, mely a tengerészeti albizottság tegnapi ülésében még szabadelvűpárti delegátusok beszédében is kifejezésre jutott. Viszont a beszédek tüze és füstje nagy égésnek látszott messziről. Tegnap azután a félreértést maga a had-

ügyminiszter oszlatta el. Az inkriminált exorzé nem akart egyéb lenni az osztrák delegációban tartott beszéd magyar fordításánál. Természetes tehát, hogy a magyarságot érdeklő, a magyar közvéleményt oly régóta izgalomban tartó kérdések ebből hiányoztak vagy csak ujjhegygyel érintettek. E lefordított exorzéval a hadügyminiszter egyáltalán nem kívánt elébe vágni azon minden részletre kiterjedő s minden hozzá intézett konkrét kérdésre felőlelő nyilatkozatoknak, melyeket a magyar delegációban megtenni mulaszthatatlan kötelességének tartja és a melyeket a tegnapi ülés végén meg is tett.

Hogy e nyilatkozatokat a hadügyminiszter a magyar kormánynyal való teljes megegyezés kijelentésével kezdte, az véget fog vetni sok politikai legendának és örvendetes megnyugvást fog kelteni a közvélemény széles rétegeiben. Konstatálni óhajtjuk, hogy az 1868. évi legfelsőbb haduri rendelet legális és lehető gyors végrehajtása biztosítva van. Az áthelyezés energikusan folyik és legfeljebb három éven belül teljesen be lesz fejezve. Magyar lovasági tisztek csak kisebb számban és magyar érdekből hagyatnak meg ezentul osztrák ezredben. Magyar érdekből annyiban, hogy magyar fiúk magasabb katonai állásokban is érvényesüljenek.

A katonai nevelés kérdése fénypontja a szabadelvűpárt katonai programjának. Annak szerencsés megoldásától függ, hogy a magyar nemzet minél előbb elfoglalja a hadseregben azt az előkelő helyet, melyre kiváló katonai tulajdonságainál fogva méltán számot tarthat. Az a megállapodás, mely főfontosságú kérdésekre nézve Tisza István gróf és Pitreich lovag között létrejött, a magyar nemzeti törekvések igen nagy sikerének mondható. Oly sikernek, melyről félesztendő előtt aligha álmodott a legtüzesebb ellenzék. A magyar nyelv tanítása oly intenzív lesz a Magyarországon elhelyezett katonai intézetekben, hogy a

magyar nyelven előadott tantárgyak óraszámára főleg a felső évfolyamokban eléri a német nyelvű tanórák számát. Ami azt jelenti, hogy a magyar nyelv kötelelő el-sajátítása ez intézetek idegen ajku növendékei számára is biztosítva van.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagybeeskerek, február 9.
 Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését a vármegyei ház főispáni kistermében dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak. Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczevidy Ernő megyei főjegyző, Poroszkay Béla megyei főügyész, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, dr. Piechl Szilárd megyei főorvos, Tóth István királyi tanácsos pénzügyigazgató, dr. Pacséri Károly királyi tanfelügyelő, Faur Kornél az államépítészeti hivatal főnöke, dr. Wiedorn Adolf királyi ügyész, gróf Csekonics Sándor, Babics József, Várnay Imre, Mangold Samu, Vinczevidy Izsó bizottsági tagok, Rigó István, Bielek Antal, Szilágyi Albert, Balás Iván, Balogh Károly, Wattay Pelbárt Dezső, dr. Mihálovics István előadók.

Miután az elnök főispán üdvözli a bizottság tagjait s az ülést megnyitja, rátérnek a napirendre.

Tóth István kir. tanácsos, p. ü. igazgató havi jelentésében előadja, hogy Torontálvármegye törvényhatósága területén egyenes adók címén a múlt év végével hátralék volt 3.501.080 kor. 35 fillér, a folyó évi adótartozás és utólagos előírás első évfolyam esedéke 2.145.052 kor. 33 fillér. Összes tartozás 5.646.134 kor. 66 fillér. Töröltetett 15.110 kor. 76 fillér. Megállapított adótartozás 5.671.245 kor. 42 fillér, befizetés 149.995 kor. 10 fillér, hátralék 5.521.250 kor. 32 fillér, vagyis az össztartozásnak 97%-a. A folyó é. január havi befizetés 20132 kor. 97 fillérrel nagyobb mint a múlt év hason időszakában. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 303.348 kor. 72 fillér, befizetés 1396 kor. Hátralék 301.952 kor. 72 fill. vagyis az össztartozásnak 99%-a a f. évi január havi befizetés 681 kor. 60 fillérrel kisebb mint a múlt év hason időszakában. A múlt hónapban

A „TORONTÁL” tárcája.

Vizen és szárazon a Rivierára.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —
 Már mi csak megmaradunk a mi jó magyar vonalunk mellett, azoknak hagyva a Bécs—nizzai luxusvonatot, akiknek igen sok a pénzük meg a türelmük, mert én konokul ragaszkodom ahhoz a nézethez, hogy kevésbbé idegrontó egy Fiume—velencei hajózás, amikor az ember teljes kényelemben levetkőzik és elnyújtózik, mint az a bizonyos „luxus”, ahol 4 embert zsufolnak egy keskeny hálófülkébe, ugyanabba, amelyben az egész napot kell töltened.

A világ különben errefelé mit sem változott. Az egyetlen eltérés az, hogy most először láttam a vonatról a kaposvári hölgyeket keresolyáznai, még pedig — amennyire a gyorsvonatról megítélhető — szépen és graciózan. A híres zágrábi table d'hote is megmaradt a régi jónak, ámbátor a koresmáros, a torontáli Petrovics, a ki a vendéglőt felvirágoztatta, régen elköltözött abba az országba, ahol nem konkurál a Waggon-Lits-társaság a vasuti vendéglővel. Egy zágrábi utitársam mondja, hogy két emeletes házat hagyott özvegyének. Ami újból bizonyítéka annak, hogy egy jó vendéglő jövedelmezőbb valami a rossz ügyvédi irodánál.

Minél jobban közeledünk dél felé, annál több a hó. Sűrű fehér réteg borítja a Karstot, ami még szomorubbá és érdekesebbé teszi ezt a szegény vidéket. De igen sok helyen szépen fejlett fakoronáján csillog a szűzi hó, ami ugyancsak meglepi azt, aki a Karstot másnak mint kopárnak, szürkének el se tudja képzelni. (Persze a saját hazánkban mindig éjszaka utazunk.) Csak hogy az illetékes tényezők komolyan veszik a befásítást s innen onnan ki fog derülni, hogy mégis csak annak van igazsága, aki azt állítja, hogy évszázadokkal ezelőtt a ma kopár hegy tetején dus erdők terültek el. Csak hogy a hatalmas fákat kiirtották a szomszéd velenceiek, hogy hajókat építsenek belőle, amiből több hasznuk volt, mint a szép vidékből. A jó velenceiek a hajóépítést ma már a genuaiakra bizzák, ők maguk a faradságos ipari és kereskedelmi tevékenység mellőzésével kizárólag az idegenek kifosztásával foglalkoznak.

A vonatunk 12 órai utazás után letesz közvetlenül a „Hegedüs Sándor” állomásánál. A gőzhajónk ha nem is vetekedik az európai nagy személyszállító hajók terjedelmével és kényelmével, de tiszta, ügyesen beosztott gőzös, melyen a magyar utast legfeljebb az bosszantja, hogy egyetlen magyar pinécér vagy hajós sem akad, hanem a horvát és olasz nyelv között választhat az utas. Hát akkor miért is hijják azt a társaságot „Ungaro-Croatica”-nak? Valószínűleg azért mert a magyarok is adtak hozzá pénzt. Rosszakaratot

nires okunk feltételezni, de az ilyen dolgokban a közöny maga is elég hiba.

A hajó tele van bécsiakkal, kik szívesen választják a sokkal olcsóbb vonalat, és magyarokkal, teljes kizárásával a budapestieknek. Hiába, a mi fővárosi emberünk óvatos, s a víznek nincs gerendája. Arra meg tán soh'se gondolt a budapesti ember, hogy a magyar állam intézményeit illenek támogatni. Hagyjuk ezt a vidéknek, a jó, türelmes, buta vidéknek.

Tengeri betegséget senki se kapott. Csak a jókedvünk lohadt le, mikor reggel esernyővel kellett a gondolába szállnunk. Velence esőben! Hát van-e ennél kellemetlenebb illuziót rontóbb a világon. Nyájas olvasó, próbáld meg a fiadnak abban az időben, mikor a San Marcon tócsák állanak, megmagyarázni, hogy ez a világ legszebb terme, mond el neki, hogy itt nyüzsg a velencei nép, mikor egy pár elkeseredett turistán kívül nincs az a merész ember, aki kijönne a hazából. Beszélj neki a velencei nap ragyogásáról, az emberek vígságáról s a nők szépségéről (ez nem feltétlenül szükséges), mikor ő mindenütt és mindenütt csak szürke eget, fekete gondolat és sáros utat lát.

De azért a világ legnagyobb temploma, a San Marco csakolyan szép mint mások s ha az apa 25-ször látta, nem kevesebb élvezettel nézi újra mint a fiu, ki először lép e csodahelyre. S ha nagy öröm szepet, fenségeset látni, talán még

139 esetben engedélyezett ideiglenes házadómentességet a pénzügyigazgatóság.

Dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő havi jelentésében a következőket adja elő: Melezer Józsika okl. ovónő a zombolyai IV. számú áll. ovodához rendes minőségben ovónőnek neveztetett ki. Kiehr Etel okl. tanítónő a pancsovai áll. el. iskolához az elhunyt Dózsáné Beráts Antónia helyébe tanítónőnek neveztetett ki. Faragó Sándor állami elemi iskolai tanító az óbébai községi elemi iskolához szolgálatára berendeltetett. Lokacsek Bonifác okl. tanító a perlaszi elemi iskolához rendes tanítónak neveztetett ki. Bohler János frigházai állami tanító Lázárföldre, Gramma Aurel és Gramma Aurelné lázárföldi állami elemi iskolai tanító illetve tanítónő a szolnoki áll. el. iskolához áthelyeztetett. Murgu Sándor torontálalmási állami elemi iskolai tanító a hasonlóképpen a szegény iskolás gyermekek felruházására fordította, mely adományokért a nemes jötevőknek ezen uton is hálás köszönetemet nyilvántom. A magyarcecegyi községi óvoda 1902-1903 tanévi szükségletei fedezésére 400 kor. állami segély engedélyeztetett. A zombolyai Fröbel-nőegylet beszűntetését a vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium tudomásul vette. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Messinger Karolina okl. polg. iskolai tanítónőnek megengedte, hogy felső-leányiskolájának beszűntetése mellett Nagybecskereken internátussal egybekötött magán elemi és polgári leányiskolát nyithasson, melynek felügyeletét a kir. tanfelügyelőre bízta. Az I. és II. korpótlék címén az elmúlt hónapban 43 áll. és 2 felekezeti tanító részére évi 200-200 kor. összesen évi 9000 korona utalványoztatott a vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium részéről. A pancsovai kir. tanfelügyelői kirendeltséget a vall. és közokt. m. kir. miniszter ur 1903. évi december hó 22-én kelt 94242/903. sz. rendelet alapján január hó 20-án átvettem, és hivatalomba a rendelet értelmében beolvasztottam. Hogy azonban Pancsova t. j. f. város nagyszámú állami polgári és elemi iskolái intenzív felügyelet alatt állanak, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Martin Imre pancsovai állami felsőkereskedelmi és polgári iskolai igazgatót, a polgári iskolai igazgatót teendőik felmentése mellett, megbízta a pancsovai népoktatási intézetek helyi felügyeletével olyképen, hogy a torontálmege kir. tanfelügyelőnek tartozik látogatásairól beszámolni. Ez egyúttal mintegy előhírnöke a tanfelügyelet legközelebb intenzívebb tétele szempontjából az állami helyi felügyeleti intézmény életbeléptetésének. Végül jelenti a tanfelügyelő, hogy hivatalában az elmúlt hónapban az állami tanítók fizetésügyének lebonyolítása, a korpótlékok rendezése és a nyugdíjügyek helyesbítése, nemkülönben a pancsovai kirendeltségtől átvett iratok elrendezése a tanfelügyelőség minden idejét igénybe vette s így az iskola látogatásra nem jutott idő.

Faur Kornél havi jelentésében konstatálja, hogy az állami közutak összes szakaszai kifogástalan állapotban vannak. A törvényhatósági köz-

utak hengerelt szakaszai szintén kifogástalanok, kavics beágyazásával fenntartott szakaszai kielégítő, teljesen kiépítetlen szakaszai pedig minden időben járható állapotban vannak. Az uti személyzet úgy az állami, mint a törvényhatósági közutakon kötelességeinek általánosságban megfelelt. Katalinfalván távbeszélő központot rendeztek be, mely január 11-én nyílt meg s adták át a forgalomnak. A Szerbkeresztur községben működő postaügynökséget f. hó 10-én postahivatallá alakították át.

Dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész jelentése szerint a fogházakba semmi különösebb dolog nem fordult elő s mindenütt rend van. A foglyok létszáma a következő volt a múlt hó végével: A nagybecskerekiben: 83 férfi, 5 nő, a törökbecskerekiben 6 férfi, a módosiban 8 férfi, 1 nő, a nagy-kikindában 67 férfi, 7 nő, a billédiben 1 férfi, a nagyszentmiklósiiban 5 férfi, a törökkanizsiban 8 férfi, 2 nő, a zombolyaiban 1 férfi.

Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos jelentésében előadja, hogy a közegészségi állapot csak a vörhenynek szaporodása által vált rosszabbá. Míg ugyanis decemberben 195 ilyen beteg volt, januárban 236 beteg jelentettek be. A járvány leginkább Ozorát, Rudolfsnádot, Homolcót, Dolácot és Istvánvölgyet sújtotta. Az iskolákat a járvány miatt be kellett zárni Balakon, Dolácban, Ozorán, Bocsáron és Glogonban. A többi ragályos betegségek nevezetesen tifusz, diftéria, kanyaró apadtak. Az időszakos és meghülésből eredő hurutos, lobos és csuszos bajok gyakoriak voltak. de enyhe lefolyásúak.

Néhány kisebb fogyelemi ügy és más jelentételesebb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 10 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 10-től 11-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **A szabad liceum előadásai.** A nagybecskereki szabad liceum vezetősége tegnapi értekezletén elhatározta, hogy a legközelebbi előadását vasárnap este 6 órakor a polgári iskola dísztermében fogja tartani, amikor dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő tart érdekes előadást a társadalmi érintkezésről, a jourokról és teaestélyekről. — Az ezt követő vasárnapon Hegedüs János anyakönyvi felügyelő, utána pedig Szalay Józsefné uró tart előadást vetített képekkel Japánról.

— **Esküvő.** Fényes esküvő volt tegnap délután. Dr. Hubert Zsigmond nagybecskereki jeles fiatal ügyvéd esküdött örök hűséget Löwy Ignác itteni nagybirtokos szeretetreméltó és bajos leányának Margit kisasszonynak. A polgári eskütést, mely délután 4 órakor volt, dr. Perisics Zoltán polgármester végezte, aki szép beszédben egymás iránti tiszteletre és kölcsönös szeretetre buzdította a fiatal házaspárt. Az esketésnél tanúk voltak: Dr. Löwinger Miksa kórházi főorvos Aradról és Winter I. Lipót nagybecskereki kereskedő. Az egyházi esküvőt ma tartották meg az izraelita templomban, a hol dr. Klein Mór főrabbi intézett szép beszédet az ifjú párhoz.

becskereket sohasem mentették meg a galambok. Sőt tudommal ma is inkább peccsenyének, mint postának használják a kedves, szelid állatokat...

A velencei esőnél csak a milánói nagyobb, ezt azonban tullicitálja a genuai istenáldás, mely két napig rémitette a turistákat. Hogy ilyen időben a bájos Nervi, a legszebb helyek egyike a melyet valaha ismertem, más arcot mutat, az nem szorul magyarázatra.

Félve ülünk fel a híres „Cobra” hajóra, mely Genuából 7 órán át levisz Nizzába. A félelem nem volt alaptalan. Csak egyes kiváltságos embereket kimélt meg a tengeri betegség, a nagyobb része az utasoknak sápadtan és fáradtan fektet a legalsóbb terem padjain, Neptun istent és a körutazási jegyek intézményét szidva. Mintha kicserelették volna a Földközi tengert. A cöle d'azur, melyet egész Európa kének és barátságosnak ismer, most zöld, szürke, fehér, csak nem barátságos.

Az ám, de ez nem maradhat így, mert holnap vonul be XXXII. Carneval ó Felsője az ő jó Nizza városába, az pedig nem történhet meg esőben. Ennyit csak ki tud járni a nizzai polgármester.

Genua és Nizza között febr. 3-án.

B. L.

— **A kereskedelmi és iparkamarából.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara szombaton tartotta alakuló ülését Vest Ede lovag elnöklésével. Az ülésen Torontálból jelen voltak: Weisz Izidor (Nagybecskerek), Messinger Zsigmond, Fodor J. (Nagykikinda), Mausz N. és Becker A. (Nagyszentmiklós). Az ülésen megválasztották az elnökséget és pedig egyhangulag Vest Edet elnöknek, Tedeschi Jánost és id. Steiner Károlyt alelnököknek. Az ülés után nagy lakoma és fakijásmenet volt Vest Ede tiszteletére.

— **A liceális estély.** A nagybecskereki szabad liceum vezetősége tegnap este ülést tartott a kaszinó kistermében, melyen jelen voltak: Knyaskó Lajos igazgató, dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő, Csapó és Czeglédy kir. segédtanfelügyelők, Baaden Károly, Bányai Jakab, Szalay József, dr. Fialowski Bela, dr. Várady Imre, Cseh Elek, Szentes Adolf, Peri Mihály és Somfai János. Az értekezlet főtárgyat a Somfai János indítványozta liceális estély előkészítése képezte, melynek jövedelme a liceum céljaira és a nagybecskereken emelendő kulturpalota javára jutna. Az értekezlet megbízta Somfai Jánost, hogy hívja össze a rendező bizottságot az estélyiél összekötött táncmulatság ügyében s ennek a véleménye alapján fog a legközelebbi esütörtöki értekezletén határozni a liceális estély dolgában a vezetőség végelesén.

— **A Délmagyarországi tanító-egylet közgyűlése.** A Délmagyarországi tanító-egylet vasárnap Temesvárott rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlés egybehívását szükségessé tette a két igen fontos ügy, mi a Délvidék tanítóegylet szeg számban vonzotta Temesvárra. A közgyűlés hálátelt szívvel emlékezett meg Temesvár város tanácsáról, polgármesteréről, dr. Tolbisz Károly kir. tanácsos polgármesterről, kik erkölcsi és anyagi támogatással lehetséges tettek, hogy a tanítóegylet dék-otthont állíthasson. A közgyűlés szabad kezét nyújt az egyleti elnökségnek a kölcsönös lebonyolítására vonatkozólag s így érintkezésbe léphet bármely pénzintézettel, a hol a legelőször törlesztéses kölcsönre tehet szert, ott kösse meg az elnökség: Schenk Jakab elnök és Zsuttó Béla titkár az ügyelet, melyiél szemben a Délmagyarországi Tanító-egylet tagjai egyetemleges felelősséget vállalnak. A közszégi és felekezeti tanítók fizetés-rendezése ügyében Mező Daniél tanító memorandumot dolgozott ki, mely a kormányhoz és az országgyűléshez nyújtatik be. A memorandum kimagasító pontjai: legyen a közszégi és felekezeti tanítónak annyi fizetése, mint az állami tanítónak, ugyanannyi joga és kedvezménye, mint annak s a felekezeti iskolánál is tanító legyen a vezető-igazgató. A memorandumot a közgyűlés Osztie András (Módos) kiegészítő indítványával együtt elfogadta és elhatározta, hogy még e hónapban monstre-deputációt küldenek az ország minden részéből gróf Tisza István miniszterelnökhöz és Berzevics Albert vall. és közokt. miniszterhez. A deputációhoz való csatlakozásra a délvidék orsz. képviselőit is felkéri. Délben lakoma volt.

— **Délmagyarországi művészeti sikere Berlnben.** Berliin jelentések szerint Hunn Irma lugosi (Krassó-Szörény megye) születésű zongoraművész a napokban tartotta első koncertjét Berlnben az „Allgemeine Singhalle”-ban. Tehetségéről és zenei technikájáról a berliin legelső zenekritikusok a leghízelgőbben emlékszenek meg. Hunn kisasszony d'Albert tanítványa, — de azok-kívül kitüntetéssel végezte a párisi conservatoriumot is. Most jelzett koncertje alkalmával főleg d'Albert D minor és Liszt rhapsodiáival ragadta el a finyasságáról és szigorú kritikájáról híres berliin műértő közönséget.

— **Panasz az artézi kutról.** Vettük a következő sorokat:

Nagybecskerek város közönségét az artézi kutak látják el ivóvízzel s így nagyfontosságú dolog, hogy ezek a kutak rendben legyenek és ki tudják szolgálni a közönség vízszükségletét. Az amerikai Mercy-utcában levő artézi kut azonban ritkán van abban a helyzetben, hogy kifogástalanul működjen. Minduntalan elromlik, a közönség napokig nem jut vízhez s ha meg is csinálják, néhány nap múlva ismét nem funkcionál a kut. Tekintettel arra, hogy ugyis olyan kevés artézi kut van a városban s a jó ivóvíz elsőrangú szükséglete az embereknek, kérem a tek. szerkesztőséget, méltóztatassék ezen irásomnak helyet adni, hogy a hatóság figyelmét felhívhasam az elhanyagolt artézi kutra. Kiváló tisztelettel. Egy olvasó.

A magunk részéről mindenesetre ajánljuk a panaszt a polgármester ur figyelmébe.

— **A szerb olvasókör közgyűlése.** A nagybecskereki szerb olvasókör vasárnap délután 3 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését, a melyen egy a zárszámadásokat, mint az 1904. évi költségvetést elfogadták. A közgyűlés ezután elnöknek Markov Lyubomirt, alelnöknek pedig Stefanovic Janost egyhangulag megválasz-

tisztább, felemelőbb, boldogítóbb érzés ezt a tapasztalatot mással közölni, különösen ha aza „más” a saját vérünk. Avagy érezhet-e atya szebbet, mint mikor látja, mennyi örömet szerez gyermekének a sok szép látnivaló, mennyi figyelemmel hallgatja Velence történelmét, mennyit kérdez maga is. S itt figyelmeztettek benneteket, kik apák vagytok, hogy jól vértézzétek fel magatokat történelemmel, ha megakartok felelni a gyermeki tudásvágyak. Mert az élet rögzös útjait valahogyan csak végig taposuk azzal a történelem-tudással, ami megmaradt s amit Baedeker ur ujabban felszokott frissíteni, de hogy egy 9 éves fiu kérdéseire helyesen és kimerítően megfeleljünk, bizony ahhoz Herr Ödön bátyánk tudására volna szükség.

S mégis, mégis... Akármilyen érdekes Velence históriája, bármilyen csodálatosak az épületei, a gyermeki szívnek mégis legkedvesebbek azok a szelid galambok, melyek immunitásuk tudatában gyülekeznek a San Marco előtt, nyugodtan bevárva, hogy a turisták megvegyék az élelmes emberek által felkinált kukoricát, melyet aztán a tradicionális hódolattal szórnak Venetia egykori megmentői elé. Az apa mesélhet a doge palotáról, a sóhajok hidjáról, a Campanille helyéről, a gyerek mégis csak azt bámulja, hogy senki se fogja el a galambokat, pedig oly közel jönnek. Persze másképpen van odahaza. Igaz, hogy Nagy-

totta. Új választmányi tag lett Turinszky Tivadar. Több folyó ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Beszéda. A nagybecskereki szerb egyházi dalárda választmánya vasárnap délután tartott ülésében elhatározta, hogy az e hó 16.ára hirdett beszédét február 21-re halasztja el. A beszédát, a mely igen sikerültnök ígérkezik, a Lloyd-társulat termainben fogják megtartani.

Leányrablás. Mily Lejoszava bégaszegénygyörgyi 16 éves leány a napokban férjes nővére látogatására Eleméren járt s ott pár napot időzött is. A csinos és jól megtermett, viruló hajadon szemet szurt az eleméri fiatalágnak s különösen Pomszki Zsiva eleméri legény környékezte a szép Lejoszavát. Azonban Zsiva udvarlása Lejoszavát hidegen hagyta, mi annál is inkább feltűzte Zsivát és elhatározta, hogy elrabolja Lejoszavát. Összebeszélte pajtásaival, a kik közül az egyik Szolárov Pera befogott apja kocsjába, a többiek pedig Pomszki Zsiva vezetése alatt a kocsiába ültek s este hat óra tájban oda hajtottak ahhoz a házhoz, a hol a kívánatos Lejoszava tartózkodik. Alig vártak egy kis ideig, mire Lejoszava gyanútlanul érkezett meg vállán a hagyományos obrancéval vízet vive. Pomszki Zsiva társaival leugráltak a kocsirol, megragadták az ijedező, sikoltozó Lejoszavát és feltették erőszakkal a kocsi s ott erősen fogva tartották és Lejoszava sikoltozása dacára őt a legrövidebb uton a faluból kivitték és elhajtották vele Aradára. Lejoszava sikoltozását és segítségkiáltását sokan hallották, de senki sem mert a sötétben vadul száguldozó lovak elé állani, hogy a kocsit megállítsa. Lejoszavát a fiatalok Pomszki Zsiva egyik aradáci rokonánál helyezték el s ott elváltak. A leányt azonban sikerült elmenekülni s a csendőrségnek jelentést tenni s most a vizsgálat a leányrablók ellen folyik.

A németvárosi olvasókör táncestélye. A nagybecskereki németvárosnegyedbeli olvasókör február hó 15-én az Ellmer-fele vendéglői helyiségekben táncestélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 korona, családjegy 2 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Játék a szelmalommal. Kis Jécsáról jelentik: A minap Paul József öt-hat éves fiúcska a forgásban levő szárazmalom nygy kerekére pajkosságból felkapaszkodott, miközben a kerék az orsóhoz ért a gyermekkel és azt teljesen összetörte úgy, hogy holtan vették ki a malom kerekét közül. A vizsgálatot megindították.

Agyonrugta a ló. Fárka János nagyszentmiklósi 17 éves szolgaleányt tegnap reggel a lovak tisztogatásával volt elfoglalva egyik németvárosi gazdánál, midőn az egyik ló kirugott s oly szerencsétlenül rugta bal halántékán Fárka Jánost, hogy az azonnal meghalt.

Mulatság Bégaszegénygyörgyön. A bégaszegénygyörgyi társaskör február 13-án saját helyiségeiben könyvtára javára táncmulatságot rendez. Belépő díj: személyjegy 1 kor. 50 fill., családjegy 3 tag részére 4 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket a könyvtár javára köszönettel fogadnak.

Baromfi-kolera Nagyikindán. A nagyikindai m. kir. állami állatorvos Nedin János kikindai lakos udvarán 50 kolerabeteg libát talált. Ennek folytán a hatóság a zárlatot elrendelte és a szárnyasoknak a vámkülföldre való szállítást megtiltotta, egyúttal pedig kötelezte a város lakosságát a baromfiak gyanus megbetegedésének vagy elhullásának a bejelentésére.

Munkások táncmulatsága. A Milkó Vilmos és fiaai cég törökbecsei fűrésztelepének munkásai 1904. évi február hó 14. napján keresetképtelen munkástársaik segítségével a Royal-szálló termében jótékony célú táncvigalmat rendeznek. Belépő-díj személyenként 1 kor. 20 fill. Kezdeté este 8 órakor.

Farsang. Az idei farsangot az eddigi bejelentések szerint a következő mulatságok töltik ki:

Február 13: Az ifjúsági egyesület estélye.
Február 15: A német olvasókör táncestélye.

Február 16: Beszéda.
Február 16: A „Harmonia“ férdfalokör jux-estélye.

Irodalom.

*** Magyar könyvtár.** E nagy népszerűsége jutott vállalat legújabb sorozatát Jókai egy füzetével nyitja meg, amelyben a koszosz író legújabb keletű utelírásainak közlése kezdődik. Ezuttal az 1893-ból való „Genuai levelek“ és az 1898-ból való „Nizzai levelek“ vannak soron, amelyek könyvalakban ezuttal először jelennek meg, bizonyára mindazok öröme, kik e pompás képeket annak idején már a hírlapokban olvasták. Igen jó gondolat volt kiegészíteni Petőfi munkáinak Magyar Könyvtárbeli kiadását a „Tigris és hiéna“ című szomorujátékkal is, amely tudunkkal csakis a költő összegyűjtött munkáinak drága kiadásában jelent meg és Petőfi munkáinak felszabadulása

után sem vált hozzáférhetővé semmiféle olcsóbb formában. A külföldi belletristikát Wilkie Collinsnak egy mesteri tollal megírt, izgalmas novellája képviseli, melynek címe „Párbaj az erdőben“ és amelyet Mikes Lajos fordított le magyarra. A Magyar Könyvtár minden számának ára 30 fillér; kapható minden könyvkereskedésben, vagy a Lampel-Wodianer fele kiadóhivatalban, Andrásy-ut 21.

*** A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XI. évfolyam 3-ik füzeté a következő szép zenemű újdonságokat közli: I. Lengyel Miksa „Harangoznak a templomban“ magyar dal. II. Donáth Lajos, Pásztor Árpád „Ferde világ“ tréfás párjelenet a „Tarka szinpad“ műsoráról. III. Grosz Alfréd „Charmante“ poika rondó. IV. Greizinger Iván hátra hagyott művei közül „Barcarole“ Sajkadal hegedűre zongorakísérettel. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy hogy előfizetői az érdekesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő füzetekben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 kor., félévre 12 füzetre 6 kor., negyedévre 6 füzetre 3 kor. Előfizethetni a most folyó XI. évfolyam I. évfolyamára valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában, Budapest, József-körút 22/24. Ugyanítt bármely más nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban kapható.

ESKÜDTSZÉK.

§ Gyujtogatás boszúból. Maglyugity Péter aracsi lakos bűnügyében tegnap délután hozott ítéletet az esküdtszék.

A vád- és védbeszéd elmondása után az elnök megmagyarázta az esküdteknek a feltett kérdéseket, mire azok visszavonultak tanácskozni. Rövid tanácskozás után az esküdtek főnöke kihirdette a verdictet, amely szerint az esküdtek Maglyugityot bűnösnek találták, mire a törvényszék őt a gyujtogatás büntetéseért 3 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

A japánok támadása.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: Az orosz hivatalos lap Alexejev helytartónak a cárhoz intézett következő táviratát teszi közzé:

Jelentem felségednek, hogy 8-ika és 9-ike közt a japánok robbantó támadást intéztek a Port Arthur előtt állomásozó hajóhadunkra.

A „Retzeva“ és „Czarevics“ páncélosok, továbbá „Pallada“ cirkálóhajó megsérültek.

Pánik a bürzén.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A háboru hírére a tőzsdén nagy pánik támadt. Rendkívüli baisse állott be. Az értékek tegnap óta ma reggelre 70 koronával estek. Egy óraker a hangulat valamivel jobb. Az értékek árfolyama a következő: Osztr. hitel 634 korona, Magyar hitel 734 korona, államvasut 623 korona, alpesi 377 korona.

Elfogott orosz hadihajók.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból érkezett táviratok szerint a japánok 2 orosz hadihajót elfogtak.

A delegáció ülése.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt 11 óraker ülést tartott, a melyen folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását.

A miniszterelnök gyásza.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Besztercéről táviratozzák, ma délután volt a miniszterelnök anyósának, özv. Tisza Lászlónénak temetése. A gyászszertartás után a halottat Gesztre szállították s itt fogják a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni.

A baltimorei tüzvész.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ ered. táv.) New-Yorkból táviratozzák: A baltimorei rémes tüzről borzasztó részletek érkeznek. A tüz még egyre pusztít s az egész város egy lángtenger. Több gásgyár felrobbant. A vasutakon nagyszámu katonaság jön menteni. Roosevelt elnök külön vonaton érkezett a katasztrófa színhelyére. Hogy mennyi emberélet esett a tüznek áldozatul, azt eddig még nem lehetett megállapítani.

Gyilkos fiu.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szvacsina Antal munkás együtt lakott kedvesével és fiával Kőbányán. Az együtt lakás azonban sok civódásra adott okot, mig végtére is az apa kedvese biztatására kiutasította fiát lakásáról. Ez tegnap éjszaka visszalopózott a lakásba s élesre fent konyhakéssel az apját 38 szurással halálra sebezte. A gyilkos fiut elfogták.

Nagy földrengés.

Budapest, február 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, Podolia több helyén ismételt nagy földrengések voltak, melyek tetemes kárt okoztak.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. február 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Műg	50 kilogr. ára		60 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.70	7.85	8.10
Pestvidéki	uj	76	7.60	7.75	7.95
Bánsági	uj	76	7.60	7.75	7.95
Bácskai	uj	76	7.70	7.85	8.05
R o z s					
	uj	elsőrendű	70-75	6.40	6.50
		másodrendű	—	6.25	6.40
		takarmány	60-62	5.80	5.90
		égetni való	62-64	5.50	5.60
		sörfőzésre való	64-66	5.00	5.10
Zab		—	39-41	5.50	5.70
Tengeri		bánsági	—	5.45	5.55
		másnapi	—	5.00	5.10

Határidő-üzlet.

Budapest, február 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak nagyrészt emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	8.04
Buza (októberre)	7.81
Tengeri (áprilisra 1904.)	5.32
Zab (áprilisra)	5.58
Zab (októberre)	5.63
Rozs (áprilisra)	6.68
Rozs (októberre)	6.62

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkeznek:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunnáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunnára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

